Gesetz-Sammlung für die Königlichen Preußischen Staaten.

ZBIOR PRAW dla Państw Królestwa Pruskiego.

Nro. 12.

(Nro. 872.) Allerhöchste Sanktion des Regulativs v. 28. April d. J. den Hausirhandel und die Gewerbe betreffend. D. d. den 21. Mai 1824.

Den Mir mit Ihrem Berichte vom 28. v. M. vorgelegten Entwurf zu einem Regulativ, betreffend den Hausirhandel und die Gewerbe, welche im Umherziehen betrieben werden, habe Ich Meiner Order vom 5. Juli v. J. und dem Gutachten des Staatsraths gemäß befunden. Ich genehmige daher dessen Inhalt hierdurch, und ermächtige Sie, dieses Regulativ durch die Gesetzsammlung zur allgemeinen Nachachtung bekannt machen zu lassen.

Berlin, den 21. Mai 1824.

Friedrich Wilhelm.

An

die Staatsminister Graf v. Bülow, v. Schuckmann und v. Klewitz.

(No. 872.) Naywyższe zatwierdzenie regulaminu z dnia 28. Kwietnia r. b., tyczącego się handlu po domach i procederów. Z dnia 21. Maja 1824.

Przełożony Mi w raporcie WPP. z dnia 28. z. m. proiekt regulaminu, tyczącego się handlu po domach i procederów, chodząc lub ieżdżąc sprawowanych, znalazłem odpowiednim Moiemu rozkazowi z dnia 5. Lipca r. z. i zdaniu Rady Stanu. Zatwierdzam więc osnowę iego, i upoważniam WPP. do ogłoszenia tegoż regulaminu przez Zbiór Praw w celu zastósowania się do niego.

Berlin dnia 21. Maja 1824,

FRYDERYK WILHELM.

Do

Ministrów Stanu Hrabi Bülowa, Szukmana i Klewica.

(Nro. 873.) Regulativ über den Gewerbsbetrieb im Umherziehen, und insbesondere das Hausiren. Vom 28. April 1824.

(Einleitung.)

Bei der Anwendung der in dem Gewerbsteuergesetze vom 30. Mai 1820., §§. 20. bis 24. einschließlich, §§. 37. Litt. b. 38. und 40. enthaltenen Bestimmungen über den Hausirhandel und die Gewerbe, welche im Umherziehen getrieben werden, und deren Verbindung mit den in den einzelnen Provinzen zur Zeit noch bestehenden, sehr verschiedenen gesetzlichen Vorschriften über diesen Gegenstand, sind so abweichende Ansichten und Gesichtspunkte verfolgt, daß das Bedürfniß fühlbar geworden ist, das Verfahren durch vorläufige Vorschriften bis dahin zu regeln, daß bei der Revision der gewerbpolizeilichen Gesetzgebung auch dieser Zweig der Verwaltung feste und allgemeine Bestimmungen erhält. Deshalb haben die unterzeichneten Ministerien des Handels, des Innern und der Polizei und der Finanzen, auf Allerhöchsten Befehl Seiner Majestät des Königs, nachstehendes Regulativ erlassen, nach welchem sich die Behörden und diejenigen Personen, welche es angeht, zu achten haben.

(Was zum Gewerbbetriebe im Umherziehen gehört.)

§. 1. Kaufleute, Fabrikanten und Handwerker, welche mit ihren Waaren Jahrmärkte beziehen, und sie daselbst in offenen Laden oder Buden feilhalten; imgleichen Personen, welche auf die Wochenmärkte solche Erzeugnisse zum Verkauf bringen, die nach den deshalb geltenden besondern Vorschriften oder nach der Orts-Observanz zu den Gegenständen gehören, womit auf diesen Märkten auch von andern als Ortseinwohnern Handel getrieben werden darf, sind für Personen, die ihr Gewerbe im Umherziehen betreiben, nicht zu achten, wohl aber diejenigen, welche eigene oder fremde Erzeugnisse von einem Orte zum andern zum Verkauf

(No. 873.) Regulamin tyczący się sprawowania procederów chodząc lub ieżdżąc, a mianowicie chodzenia po domach z towarami. Z dnia 28. Kwietnia 1824.

(Wstęp.)

Przy stósowaniu zawartych w prawie względem podatku procederowego z dnia 30. Maja 1820. §§. 20. do 24. włącznie, §§. 37. lit. b. 38 i 40. postanowień tyczących się handlu towarami po domach i procederów sprawowanych chodząc lub ieżdżąc z mieysca na mieysce, i godzeniu ich z istnącemi dotąd ieszcze w niektórych prowincyach, nader odmiennemi przepisami prawnemi tegoż przedmiotu dotyczącemi, tak sprzeczne miano widoki i zdania, iż się dała uczuć potrzeba, przepisania tymczasowych postępowania prawideł, dopóki przy przeyrzeniu prawodawstwa przemysłowo-policyinego i ta gałęź administracyi nie otrzyma stałych i powszechnych przepisów. Z tego powodu podpisane Ministerstwa handlu, spraw wewnętrznych i policyi, i finansów, wydały z rozkazu N. Króla Jmci następuiący regulamin, do którego Władze i osoby, których dotycze, stósować się maią.

(Co do sprawowania procederów chodząc lub ieżdżąc należy.)

§. 1. Kupcy, fabrykanci i rzemieślnicy, którzy zwiedzaią iarmarki z swemi towarami i oneż tamże w otwartych kramach lub taszach na przedaż wystawiaią, toż samo osoby, przyprowadzaiące na targi tygodniowe takie na przedaż płody, które podług istnących szczególnych w téy mierze przepisów lub podług obserwancyi mieyscowéy należą do przedmiotów, któremi na tychże targach także i przez innych iak tylko mieyscowych mieszkańców handel prowadzonym być może, nie maią być uważanemi za osoby, sprawuiące swóy proceder

herumführen, und auf offenen Straßen, in Gasthöfen oder in Privathäusern umherziehend feilbieten.

§. 2. Wer Waaren ohne Bestellung an einen oder mehrere andern Orte außer seinem Wohnorte bringt, oder versendet, um solche daselbst außer den Märkten zu Zeiten (nicht fortdauernd) selbst zu verkaufen, oder durch andere für seine Rechnung verkaufen oder öffentlich versteigern zu lassen, bedarf dazu eines Gewerbscheins. Dasselbe findet bei Pferde- und Viehhändlern statt, welche die Thiere an einen oder mehrere Orte hinbringen und zuweilen dieselben öffentlich versteigern lassen, oder, welche sich beim Durchführen derselben an einzelnen Orten, des Verkaufs wegen, eine Zeit lang verweilen.

§. 3. Das Umhertragen zum Verkauf oder der Aufkauf von solchen Waaren, mit welchen der Verkehr im Umherziehen überhaupt statthaft ist, wird, wenn dies von dem Gewerbtreibenden selbst oder seinen Hausgenossen blos im Polizeibezirke des Wohnorts geschieht, für gewerbscheinpflichtig nicht geachtet, vielmehr bedarf es dazu nur der besondern Erlaubniß der Orts-Polizeibehörde; doch bleibt es dem Ermessen der letztern überlassen, solche Erlaubniß aus zureichenden, von deren Persönlichkeit hergenommenen Gründen zu versagen; und ist sie nicht verpflichtet, diese Gründe dem Bittsteller anzugeben, sondern verbleibt demselben nur der Rekurs an die vorgesetzten Behörden.

§. 4. Selbstgewonnene Produkte und selbstverfertigte Waaren, welche zu denen gehören, die jedermann auf Wochenmärkten feilhalten darf (§. 14. No. 1.), kann jeder Inländer auch außer seinem Wohnorte (in der Umgegend desselben, welche erforderlichen Falls näher zu bestimmen, den Kreispolizeibehörden vorbehalten bleibt) zum feilen Verkaufe umhertragen oder schicken, ohne dazu eines Gewerbscheins zu bedürfen. Auch zu dem Verkehr mit selbstgewonnenen Waaren,

przez chodzenie lub ieżdżenie z mieysca na mieysce, ale natomiast ci, którzy z własnemi lub cudzemi płodami od mieysca do mieysca dla przedaży onych ieżdżą lub chodzą, i na otwartych ulicach, w domach gościnnych lub prywatnych na przedaż ofiaruią.

§. 2. Kto towary bez zamówienia do iednego lub więcéy innych mieysc za mieyscem zamieszkania swoiego przywozi lub poséła, aby ie tamże prócz targów czasami (nie ciągle) sam przedawał, lub przez innych na swóy rachunek przedawać lub publicznie przez aukcyą spieniężać kazał, potrzebuie na to patentu procederowego. To samo się rozumi o handlarzach koni i bydła, którzy ie do iednego lub więcéy mieysc przyprowadzaią i niekiedy one publicznie przez aukcyą spieniężać każą, lub, którzy przy przeprowadzaniu ich w szczególnych mieyscach, dla przedaży, nieiaki czas bawią.

§. 3. Obnoszenie na przedaż lub zakupowanie takich towarów, któremi w ogólności handel sposobem krążenia z mieysca na mieysce iest dozwolony, wtenczas, gdy się to dzieie przez samego procedernika lub iego domownika tylko w obwodzie policyinym mieysca zamieszkania, nieuważa się za uległe patentowi procederowemu, ale owszem potrzeba tylko na to mieć wyraźne zezwolenie Władzy policyinéy mieyscowéy; zostawia się iednak uznaniu ostatniéy odmówienie takiego zezwolenia z dostatecznych, a z osobistości ich czerpanych powodów, których nie ma obowiązku wyiawiać dopraszaiącemu się, lecz temu pozostaie tylko rekurs do Władz przełożonych.

§. 4. Zyskane przez siebie płody i wyrobione przez siebie towary, należące do tych, które każdemu na targach tygodniowych przedawać wolno (§. 14. No. 1.) może każdy kraiowiec i za mieyscem swego zamieszkania (w okolicy onego, któréy bliższe w potrzebnym razie oznaczenie zostawia się Władzy policyinéy powiatowéy) na przedaż obnosić lub poséłać, nie potrzebuiąc na to patentu. Także na han-

welche (wie z. B. Holz, Kohlen, Torf, Heu, Obst u. s. w.) gewöhnlich zu Schiffe verfahren und auch außer der gewöhnlichen Marktzeit vom Schiffe aus verkauft zu werden pflegen, ist der Gewerbschein nicht erforderlich. Wenn aber solche Waaren nicht selbst gewonnen, sondern aufgekauft sind; so findet der §. 2. darauf Anwendung.

§. 5. Zum Gewerbbetriebe im Umherziehen gehört ferner zwar auch das Geschäft derjenigen Personen, welche im Lande umherreisen, um in Privathäusern und Gasthöfen, oder auf offener Straße Waaren irgend einer Art zum Wiederverkauf zu erstehen, oder, um Waarenbestellungen zu suchen. Es gehört aber nicht dahin das Bereisen der Messen und Jahrmärkte, um daselbst Waaren zum Wiederverkauf einzuhandeln; auch bedürfen diejenigen Inländer, welche ein offenes Gewerbe treiben, und zu dessen Behuf umherreisen, um die Materialien zu ihrer eigenen Fabrikation aufzukaufen, keines Gewerbscheins, sondern blos einer polizeilichen Legitimation.

§. 6. Personen, welche ein stehendes Gewerbe treiben, dessen Betriebsart nach Landesgebrauch es mit sich bringt, unbestellte Arbeit in der Umgegend ihres Wohnorts zu suchen, als Glaser, Schornsteinfeger u. s. w., bedürfen dazu weder für sich noch für ihre Gesellen und Lehrlinge eines Gewerbscheins, sondern blos einer polizeilichen Legitimation, welche die nähere Bezeichnung, was zu der Umgegend ihres Wohnorts zu rechnen ist, mit ausdrücken muß. Welche Handwerker nach der gewöhnlichen Betriebsart in einzelnen Gegenden des Landes hieher zu rechnen sind, soll jede Regierung für ihren Bezirk bestimmen und diese Bestimmung durch das Amtsblatt bekannt machen. Andere Personen welche Dienste oder Arbeiten im Umherziehen anbieten, oder in dieser Art Gegenstände zur Schau ausstellen (§§. 17. und 18.), sind gewerbscheinpflichtig.

(Ertheilung und Form des Gewerbscheins.)

§. 7. Ueberhaupt soll, die vorstehend bezeichneten Fälle der Ausnahme abgerechnet, Niemand ohne

del zyskanemi przez siebie towarami, które (iak n. p. drzewo, węgle, torf, siano, owoc i t. d.) zwykle na statkach bywaią rozwożone i także mimo zwyczayny czas targowy ze statków przedawane, patent nie iest potrzebnym. Gdy zaś towary takowe nie są przez siebie uzyskane, lecz zakupione; wtenczas stósuie się do nich §. 2.

§. 5. Do sprawowania procederów krążeniem z mieysca na mieysce należy daléy wprawdzie i czynność tych osób, które po kraiu ieżdżą, aby po domach prywatnych i gościnnych, lub na drodze publiczney towary iakiekolwiek na odprzedaż nabywać, lub zamówień na towary szukać. Wszelakoż nie należy do tego ieżdżenie po iarmarkach za towarami na odprzedawanie ich znowu; także kraiowcy, sprawuiący publiczny proceder i ieżdżący z przyczyny onegoż po kraiu dla zakupowania materyałów na ich własną fabrykacyą, nie potrzebuią patentu, lecz tylko legitymacyą policyiną.

§. 6. Osoby, sprawuiące mieyscowy proceder, który podług zwyczaiu kraiowego wymaga szukania niezamawianéy roboty w okolicy ich mieysca zamieszkania, iako to śklarze, kominiarze i t. d. nie potrzebuią na to ani dla siebie ani dla swych czeladników i uczniów patentu, lecz tylko legitymacyą policyiną, obeymować w sobie winną bliższe oznaczenie, co się ma rachować do okolicy ich mieysca zamieszkania. Którzy rzemieślnicy podług zwyczaiu w szczególnych kraiu okolicach do tego rzędu maią być rachowani, każda Regencya ma dla swego obwodu oznaczyć i o tem przez Dziennik Urzędowy donieść. Inne osoby, ofiaruiące posługi lub roboty chodząc lub ieżdżąc z mieysca na mieysce, lub tymże sposobem wystawuiące przedmioty na widok (§§. 17. i 18.) powinni mieć patent.

(Wydawanie i forma patentu procederowego.)

§. 7. Prócz oznaczonych powyżéy wyiątków, nikt zgoła nie ma sprawować iakiego-

den Besitz eines Gewerbscheins (Gewerbsteuergesetz vom 30. Mai 1820. §. 20. a.) irgend ein Gewerbe umherziehend betreiben.

§. 8. Ein solcher Gewerbschein, das ist Konzession zu einem Gewerbe, welches im Umherziehen getrieben wird, muß das vollständige Signalement des Inhabers, die Zeit und die Oertlichkeit, worauf sich sein Gewerbsbetrieb erstrecken soll, den Gegenstand, worauf sich solcher beziehet, mit Benennung der zu führenden Waaren oder der Dienstleistungen und Schaustellungen, enthalten. Bei Bezeichnung der zu führenden Waare muß aber darauf gesehen werden, daß die Bestimmung nicht zu eng gestellt, sondern wenigstens eine ganze Kathegorie von Waaren ähnlicher Art (§. 14.) umfaßt werde; und wenn hiebei zuweilen nach Gewohnheit des Landes oder örtlichen Bedürfnissen, Verbindungen von Waaren zu einem Verkehr vorkommen, die sonst nicht gewöhnlich sind: so werden die Ministerien des Handels und der Finanzen, auf die desfallsigen Anträge der Regierungen, dergleichen Verbindungen ein für allemal genehmigen, und wird solches von den Regierungen durch die Amtsblätter besonders bekannt gemacht werden.

§. 9. Der Gewerbschein wird von jedem Gewerbtreibenden dieser Art bei der Polizeibehörde seines Wohnorts nachgesucht und auf deren gutachtlichen Bericht über die Erfordernisse nach §. 11. von der Regierung bewilligt und ausgefertigt. Ausländer müssen, wenn sie in dem Falle sind, einen Gewerbschein erhalten zu können (§. 12.), ihr Gesuch an die Regierung richten, welche die Zulässigkeit selbst zu beurtheilen und dies den Kreisbehörden in keinem Falle zu überlassen hat. General-Konzessionen sollen nur ausnahmsweise und können nur von den Ministerien des Handels, des Innern und der Polizei und der Finanzen gemeinschaftlich ertheilt werden.

§. 10. Da jeder Gewerbschein nur für das Kalenderjahr, auf welches er ertheilt worden, gültig ist; so muß von den Personen, welche ein Gewerbe im Umherziehen fortdauernd betreiben, die Erneuerung ihrer Gewerbscheine für das nächstfolgende Jahr wenigstens

kolwiek procederu sposobem krążenia z mieysca na mieysce nie posiadaiąc patentu (Prawo względem podatku od procederów z d. 30. Maja 1820. §. 20. a.)

§. 8. Patent takowy, to iest koncessya na proceder sposobem krążenia z mieysca na mieysce sprawowany, obeymować powinien zupełny opis postaci tego, co go posiada, czas i mieyscowość, na które się proceder iego ma rozciągać, przedmiot, którego się tyczy, z wymienieniem towarów lub posług i wystaw. Przy opisywaniu towarów trzeba na to baczyć, aby tenże opis nie był zbyt szczegułowy, lecz obeymował przynaymniéy całą kategoryą towarów podobnego gatunku (§. 14), a ieżeli przytem niekiedy zwyczaiem kraiowym, lub dla mieyscowych potrzeb niezwyczayne inaczéy zachodzą połączenia towarów w pewnéy gałęzi handlu i przemysłu, naówczas Ministerstwa handlu i finansów, na wniosek Regencyi, zatwierdzą raz na zawsze takowe połączenia, a Regencye przez Dzienniki Urzędowe o tem doniosą.

§. 9. O Patent procederowy zgłasza się każdy takowy procedernik do Władzy policyinéy mieysca swego zamieszkania, a na iéy raport z opinią względem przymiotów §. 11. zastrzeżonych Regencya go przyznaie i udziela. Cudzoziemcy, znayduiąc się w przypadku, iż mogą uzyskać patent (§. 12.), winni udać się z swą prośbą do Regencyi, która sama osądzić powinna, czy to być może, i nigdy tego Władzom powiatowym nie ma powierzać. Generalne koncessye maią tylko sposobem wyiątku i mogą tylko przez Ministerstwa handlu, spraw wewnętrznych i policyi, tudzież finansów wspólnie być wydawane.

§. 10. Gdy każdy patent tylko na rok kalendarzowy, na który został udzielonym, iest ważny; zaczém osoby, które proceder domowaniem ciągle sprawuią, powinny odnowienia swych patentów na rok następuiący poszuki-

drei Monate vor Ablauf des Jahres bei der Polizeibehörde ihres Wohnorts nachgesucht werden.

(Persönliche Erfordernisse zum Gewerbsbetriebe im Umherziehen.)

§. 11. Im Allgemeinen und innerhalb der Grenzen der gegenwärtigen Bestimmungen, wird es dem pflichtmäßigen Ermessen der Regierungen überlassen, welchen Personen sie den Gewerbsbetrieb im Umherziehen gestatten wollen; jedoch ist dabei auf nachstehende Erfordernisse unverbrüchlich zu halten:

1) Es darf der Gewerbschein für Niemand ausgefertigt werden, als von welchem die Polizeibehörde seines Wohnorts pflichtmäßig versichert, daß ihr derselbe als ein Mensch von gutem Rufe und unbescholtenen Sitten, nach vorgängiger genauer Erkundigung, hinreichend bekannt geworden sei. Wer jedoch einmal auf den Grund einer solchen Versicherung den Gewerbschein erhalten hat, dem soll die Erneuerung desselben nicht anders als aus besondern gegen ihn sprechenden Gründen, versagt werden dürfen.

2) Personen, die unter väterlicher oder vormundschaftlicher Obhut stehen, müssen, wofern ihnen sonst der Gewerbschein ertheilt werden kann, bei dessen Nachsuchung die Einwilligung der Eltern oder Vormünder, und eben so Ehefrauen, die ihrer Ehemänner, in Privatdiensten stehende Personen aber, die Zustimmung ihrer Dienstherrschaft, beibringen.

3) Der Gewerbschein darf an Niemand gegeben werden, der mit einer auffallenden und ekelhaften Krankheit oder einem dergleichen Gebrechen behaftet ist, und eben so wenig

4) an Jemand, welcher nicht innerhalb Landes einen festen Wohnsitz genommen hat, wo er die öffentlichen und Gemeindelasten, gleich andern Orts Einwohnern, trägt.

Auch soll

5) in der Regel Leuten unter Dreißig Jahren

wać naymniéy trzy miesiące przed upłynieniem roku u Władzy policyinéy mieysca ich zamieszkania.

(Osobiste przymioty na prowadzenie procederów sposobem krążenia z mieysca na mieysce.)

§. 11. W powszechności i w obrębie ninieyszych postanowień zostawia się sumiennemu uznaniu Regencyów, którym osobom zechcą dozwolić sprawowania procederów sposobem krążenia z mieysca na mieysce; atoli uważać przytem należy koniecznie na następuiące przymioty:

1) Patent nie ma być nikomu wydanym, iak tylko o kim Władza policyina mieysca iego zamieszkania sumiennie zapewni, iż iey, po ścisłém zawiadomieniu się, dostatecznie iest znaiomym iako człowiek dobrze słynący i nieskażonych obyczaiów. Kto zaś na fundamencie takiego zapewnienia uzyskał raz patent, temu niemoże być odmówioném odnowienie onegoż chybaby z szczególnych przeciw niemu mówiących powodów.

2) Osoby, zostaiące pod dozorem oycowskim lub opiekuńczym, powinny, skoro im z innych względów patent udzielonym być może, staraiąc się o tenże, złożyć zezwolenie rodziców lub opiekunów, i podobnież żony zezwolenie mężów, osoby zaś w prywatnych usługach, zezwolenie swego państwa.

3) Patent nie powinien być danym osobie dotkniętéy rażącą w oczy i obrzydzenie sprawaiącą chorobą lub takąż ułomnością; toż samo

4) osobie nie maiącéy stałego w kraiu zamieszkania, gdzie publiczne i gminne ciężary, równie innym mieszkańcom mieysca, ponosi.

5) Nie ma być także zwykle dozwalano ludziom niżéy trzydziestu lat sprawowa-

nicht erlaubt werden, ein Gewerbe im Umherziehn zu betreiben; es wäre denn, daß das Gewerbe eine förmliche Erlernung erforderte, und doch nicht wohl auf eine andere Weise als im Umherziehen getrieben werden könnte.

§. 12. Ausländern darf in der Regel der Gewerbsbetrieb im Umherziehen nur für den Hausirhandel mit den §. 14. unter No. 1. bezeichneten Waaren, ferner um Waarenbestellungen zu suchen und zu den §§. 17. bis 19. genannten Dienstleistungen und Schaustellungen, außerdem aber nur dann gestattet werden, wenn ihr Gewerbe in der Gegend entweder gar nicht, oder nicht mit der ihnen eigenen Geschicklichkeit getrieben wird, und doch als öffentliches Bedürfniß anzusehen ist, oder, wenn die Reziprozität gegen Nachbarstaaten solches erfordert. Im letztern Falle bedarf es aber der gemeinschaftlichen Genehmigung der Ministerien des Handels, des Innern und der Polizei und der Finanzen. Jedenfalls muß auch bei Ausländern auf die im §. 11. unter 1. 2. und 3. vorgeschriebenen Erfordernisse, und zwar auf das erste in der Art, daß sie ein solches Zeugniß ihrer Unbescholtenheit, von Seiten ihrer auswärtigen Obrigkeit ausgestellt, der Regierung einreichen müssen, sorgfältig Bedacht genommen werden.

§. 13. Solchen Personen, die Werke der bildenden Kunst, Landkarten, Instrumente u. s. w. (§. 14. No. 6.) umher tragen oder schicken, können zum Betriebe ihres Gewerbes auch Gehülfen, und auch für Rechnung inländischer stehender und namhafter Handlungen und Werkstätten dieser Art, ausländische Gehülfen bewilligt werden; und eben so sind zum Durchreisen der Provinz, um Waarenbestellungen zu suchen, Mittelspersonen (reisende Diener) zulässig; nur müssen auch für solche Gehülfen und Diener die Erfordernisse des §. 11. No. 1. 2. und 3. nachgewiesen, und selbige in dem Gewerbscheine so, wie §. 8. vorgeschrieben worden, namentlich benannt und signalisirt werden. Bloße Begleiter zum Transport der Waaren oder zur Wartung des Gespanns, können die Regierungen, nach den Umständen und ihrem pflichtmäßigen Ermessen, bewilligen; jedoch müssen auch diese in dem Ge-

nia procederu sposobem krążenia; chybaby proceder formalnego wymagał wyuczenia się, a przecież nie inaczéy iak tylko krążeniem z mieysca na mieysce mógł być wykonywanym.

§. 12. Cudzoziemcom w powszechności dozwalać można sprawowania procederu krążeniem tylko co do handlu po domach oznaczonemi w §. 14. pod Nro. I. towarami, daléy szukania zamowień na towary i wymienionych w §§. 17. do 19. posług i widowisk, prócz tego zaś wtedy tylko, gdy proceder ich w okolicy albo wcale nie iest wykonywanym, lub nie z właściwą onym zręcznością, a wszelakoż za publiczną potrzebę uważanym być winien, lub, gdy wzaiemność dla państw sąsiedzkich tego wymaga. W ostatnim iednak razie potrzeba wspólnego Ministerstw handlu, spraw wewnętrznych i policyi i finansów zatwierdzenia. W każdym razie baczyć także troskliwie należy co do cudzoziemców na przepisane w §. 11. pod 1. 2. i 3. przymioty, i wprawdzie na pierwszy w tym sposobie, iż takie ze strony zamieyscowéy ich zwierzchności świadectwo nieskażonych swych obyczaiów, Regencyi podawać winni.

§. 13. Takim osobom, które dzieła sztuk kształcących, mappy, instrumenta i t. d. (§. 14. No. 6.) obnoszą lub posełaią, mogą dla wykonywania ich procederu także pomocnicy, i niemniéy na rachunek kraiowych, mieyscowych i znamienitych handlów i warsztatów tego rodzaiu, zagraniczni pomocnicy być dozwalani; podobnież używani być mogą do ieżdżenia po prowincyi za zamówieniami na towary pośrednicy (słudzy podróżuiący); tylko że i co do takich pomocników i sług wykazanemi być winny przymioty §. 11. No. 1. 2. i 3. i oniż w patencie tak, iak w §. 8. przepisano, z imienia i nazwiska wymienieni i z postaci opisani. Mogą Regencye w miarę okoliczności i sumiennego uznania, dozwalać używania ludzi iedynie do transportu towarów lub do służby przy ko-

werbschein benannt und signalisirt, und dürfen unter keinen Umständen Kinder vor vollendetem 14ten Jahre, es sei unter welchem Vorwande es wolle, mit umher geführt werden.

(Bezeichnung der Waaren, auf welche der Hausirhandel und Aufkauf gestattet werden darf.)

§. 14. Gewerbscheine zum Hausiren, dürfen in der Regel (§. 16.) nur auf nachbenannte Gegenstände ausgefertigt werden:

1) auf solche, welche Jedermann, auch wenn er nicht im Orte wohnt, auf Wochenmärkten feil halten darf. Dahin gehören z. B. frische Lebensmittel aller Art und andere Produkte des Bodens, der Land- und Forst-Wirthschaft, der Jagd und der Fischerei, trockene Mühlenfabrikate zum Genusse, Citronen, Pommeranzen, Apfelsinen, überhaupt frisches und gedörrtes Obst und Gemüse aller Art, Milch, Eier, Federvieh, frische, gesalzene, gedörrte und geräucherte Fische, gesalzenes, gedörrtes und geräuchertes Fleisch, wogegen der Hausirhandel mit frischem Fleische aber nur besonders zuverlässigen Personen und auch nur für die nächste in dem Gewerbscheine zu bezeichnende Umgegend ihres Wohnorts, gestattet werden soll. Ferner Theer, Pech, Kienruß, Besen, Sämereien, Hopfen und ähnliche Gegenstände. Es bleiben aber Material- und Spezerei-Waaren, Wein, Branntwein und Liqueure aller Art unbedingt ausgeschlossen;

2) auf Abfälle und Abgänge, die in der Haus- und Landwirthschaft und beim Betriebe der Gewerbe entstehen, mit Ausnahme alter (gebrauchter) Kleidungsstücke und Betten, imgleichen Metallbruch, mit Ausnahme des Bruchgoldes und Bruchsilbers;

3) auf alle diejenigen Waaren, welche nach der jedesmaligen Erhebungsrolle der Abgaben zu den groben kurzen Waaren gerechnet werden, desgleichen

niach; wszelakoż i ci powinni być w patencie wymienieni i z pozostaci opisani, a na żaden przypadek niewolno się posługiwać dziećmi przed skończonym 14tym rokiem, pod iakimkolwiek bądź pozorem.

Wymienienie towarów, na które handel domokrążniczy i zakupowanie dozwolonėm być może.

§. 14. Patenta procederowe na domokrążnictwo pospolicie (§. 16.) wydawane tylko być mogą na następuiące przedmioty:

1) na takie, które każdykolwiek, chociaż i niemieszkaiąc w mieyscu, podczas targów wystawiać może na przedaż. Należą do nich n. p. wszelkie świeże wiktuały i inne płody ziemi, gospodarstwa rolniczego i leśnego, myślistwa i rybołostwa, suche mliwa na konsumcyą, cytryny, pomarańcze, apelzyny, zgoła świeży i surowy owoc i iarzyny wszelkiego rodzaiu, mleko, iaia, drobiazg, świeże, solone, suszone i wędzone ryby, solone, suszone i wędzone mięso, natomiast zaś handel domokrążniczy świeżém mięsem tylko szczególniey zaufnym osobom i to tylko na naybliższą w patencie oznaczyć się maiącą okolicę mieysca zamieszkania ich ma być dozwalanym. Daléy maź, smoła, sadze, miotły, nasiona, chmiel i tym podobne przedmioty. Towary zaś materyalne i korzenne, wino, wódka i likwory wszelkie zostaią bezwarunkowo wyłączone;

2) na odchody i odrzynki, wydarzaiące się w gospodarstwie domowém i rolniczém, tudzież przy wykonywaniu procederów, wyiąwszy stare (używane) odzieże i pościele, to samo połamane metale, wyiąwszy połamane złoto i śrebro;

3) na wszystkie te towary, które podług każdoczasowéy taryfy podatków do grubych krótkich towarów są rachowane, tudzież

4) auf ähnliche Waaren, die den daselbst ausdrücklich benannten gleich zu achten sind, z. B. alle grobe Eisenwaaren aus geschmiedetem Eisen, Eisenblech, Stahl- und Eisendrath, ferner gewöhnliche Steingut-, Fayence- und irdene Waaren, desgleichen Korbmacherarbeiten, Schleifsteine, Flintensteine, Serpentinsteinwaaren, Schwamm, Oblaten, Saiten, Fischbein u. s. w.

5) auf gewöhnliche Seiler- und andere Hanfwaaren, auf Garn, Zwirn, Band und Strümpfe von Leinen, auf Leinwand, Zwillich und Drillich, gebleicht und ungebleicht, einfarbig und bunt; ferner auf bunte Gewebe aus Leinen und Baumwollengarn gemischt, welche im Lande verfertigt werden, doch nur in sofern, als deren Fabrikation bereits vor Erscheinung des Gewerbsteuergesetzes vom 30sten Mai 1820. auf den Hausirhandel gegründet war, desgleichen auch auf wollenes Band, wollenes Strickgarn und wollene gestrickte Waaren; endlich

6) auf Werke der bildenden Kunst, Landkarten, mechanische, mathematische, optische und physikalische Instrumente.

§. 15. Für alle Gegenstände, mit welchen nach vorstehendem 14ten §. der Hausirhandel zulässig ist, kann in der Regel auch der Aufkauf gestattet werden.

§. 16. Sollten örtliche Verhältnisse und Bedürfnisse Erweiterungen oder Beschränkungen der hierdurch bestimmten Hausirbefugnisse erforderlich oder wünschenswerth machen; so werden solche, auf die desfallsigen Anträge der Regierungen, von den Ministerien des Handels, des Innern und der Polizei und der Finanzen gemeinschaftlich ertheilt werden.

(Dienstleistungen und Schaustellungen im Umherziehen.)

§. 17. Schleifern, Holzuhrmachern, Siebmachern, Leinsaatsiebern, Topfbindern und Kesselflickern,

4) na podobne towary, które wyraźnie tamże wymienionym za równe są uważane, n. p. wszelkie grube towary żelazne z kutego żelaza, blacha żelazna, drut stalowy i żelazny, daléy pospolite towary kamienne, faiansowe i ziemne, niemniéy roboty koszykarskie, kamienie szlifiérskie, krzemienie (skałki), serpentyny, gąbki, obłatki, strony, fiszbiny i t. d.

5) na pospolite towary powroźnicze i inne konopiane, na przędzę, nici, tasiemki i pończochy niciane, na płótno, cwyliszek i drelich, bielone i niebielone, iedno- i różno farbne, na różnofarbne tkaniny ze lnu i bawełny mięszane, a w kraiu wyrabiane, atoli o tyle tylko, o ile fabrykacya ich iuż przed nastaniem prawa podatku od procederów z d. 30. Maia 1820. była w związku z handlem po domach, to samo i na tasiemki wełniane, przędzę wełnianą do pończoszkowych robot i wełniane towary robotą pończoszkową; nakoniec

6) na dzieła sztuk kształcących, mappy, instrumenta mechaniczne, matematyczne, optyczne i fizykalne.

§. 15. Na wszystkie przedmioty, któremi według poprzedniego §. 14go handel domokrążniczy iest dozwolonym, może pospolicie i zakupowanie być dozwoloném.

§. 16. Gdyby mieyscowe stósunki i potrzeby wymagały lub życzyć kazały rozprzestrzenienia lub ścieśnienia przepisanych ninieyszém praw handlu domokrążniczego; takowe za wnioskiem Władz regencyinych przez Ministerstwa handlu, spraw wewnętrznych i policyi i finansów wspólnie dozwalane będą.

(Posługi i wystawy widowiskowe krążeniem z mieysca na mieysce.)

§. 17. Szlifiérzom, robiącym zegary drewniane, sitarzom, arfiarzom, obwięzuiącym

Korbflechtern, approbirten Viehkastrirern und Kammerjägern, kann der Gewerbschein zum Betriebe ihres Gewerbes im Umherziehen überall ertheilt werden. Die Ministerien behalten sich aber vor, diese Bewilligung auch auf andere Gewerbtreibende ähnlicher Art auszudehnen, wenn darauf Seitens der Regierungen, in den §. 16. bezeichneten Fällen, angetragen wird.

§. 18. Auch Gesellschaften von Musikern des In- und Auslandes, welche unter einem Vorsteher, der für die übrigen haftet, aus wenigstens vier unverdächtigen, geschickten Personen bestehen, ist, bei obgedachter persönlicher Qualifikation und deren vorschriftsmäßigen Bescheinigung, der Gewerbschein nicht zu versagen; einzelnen Musikanten aber, Harfenspielern, Drehorgelspielern und Schaukastenführern, desgleichen Equilibristen, Kunstreitern, Marionetten- und Puppenspielern, Taschenspielern und solchen Personen, die Kunst- oder Naturseltenheiten zur Schau ausstellen, ist derselbe nur ausnahmsweise, aus besondern von ihrer Persönlichkeit hergenommenen Gründen, und nach voraufgegangener strenger Prüfung ihrer Rechtlichkeit und Sittlichkeit, allemal aber nur in mäßiger Zahl, und mit besonderer Auswahl, zu bewilligen. Wenn jedoch bei solchen Kunstleistungen und Ausstellungen umherziehender Personen ein rein wissenschaftliches, oder ein höheres Kunstinteresse statt findet, und dieselben ihre Vorstellungen nur in größeren und mittleren Städten und in eigends dazu eingerichteten Lokalen für Eintrittsgeld geben wollen: so bedarf es dazu überall nicht des Gewerbscheins, sondern nur der besonderen ortspolizeilichen Erlaubniß.

§. 19. Die Ertheilung von Konzessionen für Schauspieler- und ähnliche Gesellschaften, bleibt dem Ministerium des Innern und der Polizei, nach wie vor, gänzlich vorbehalten.

(Verhaltungs-Regeln für diejenigen, welche ihr Gewerbe im Umherziehen betreiben.)

§. 20. Der Gewerbschein gilt nur für die Person des darin genannten Inhabers; derselbe darf also

garnki drutem i naprawiaiącym stare kotły, koszykarzom, approbowanym mniszarzom i wygubiaiącym szczury, może zawsze patent na wykonywanie ich procederu krążeniem być udzielanym. Zastrzegaią sobie iednak Ministerstwa rozciągnąć zezwolenie to i do innych procederników podobnego rodzaiu, skoro Regencye, w oznaczonych §. 16. przypadkach, o to wnosić będą.

§. 18. Także kompaniom muzykantów kraiowych i zagranicznych, które pod iednym przełożonym za innych odpowiedzialnym, przynaymniéy ze czterech niepodeyrzanych, zdatnych osób są złożone, przy rzeczonéy powyżéy kwalifikacyi i przepisaném iéy poświadczeniu, nie należy odmawiać patentu; poiedyńczym zaś muzykantom, harfinistom, lerkarzom, i pokazuiącym widowiska w skrzynkach optycznych, to samo ekwilibrystom, skoczkom konnym, łątkarzom i lalkarzom, kuglarzom i takim osobom, które osobliwości sztuki i przyrodzenia na widok wystawiaią, udzielać go tylko sposobem wyiątku, z szczególnych, z osobistych ich stósunków czerpanych powodów, i po poprzedniczém ścisłém zgłębieniu ich prawości i obyczaiów, zawsze zaś tylko w miernéy liczbie, i z szczególnym wyborem. Jeżeli zaś takowe sztuki i wystawy krążących po kraiu osób maią cel ściśle naukowy, lub należą do wyższego rzędu sztuk, i są pokazywane tylko w większych i średnich miastach i w urządzonych na to umyślnie lokalach za opłatą wniścia: nie potrzeba na to nigdy patentu, lecz tylko osobnego pozwolenia policyi mieyscowéy.

§. 19. Udzielanie koncessyi artystom dramatycznym i podobnym towarzystwom, należy zupełnie iak dawniéy do Ministerstwa spraw wewnętrznych i policyi.

(Prawidła zachowywania się z strony tych, co proceder swóy krążeniem z mieysca na mieysce sprawuią.)

§. 20. Patent iest tylko ważnym na osobę wymienionego w nim posiadacza; nie wolno

niemals an einen Dritten verliehen, abgetreten oder auf irgend eine Art überlassen, oder anderer Mißbrauch damit getrieben; auch darf so wenig eine darin nicht genannte Person, wäre sie auch von der Familie des Inhabers, von letzterem mit umhergeführt, als das Gewerbe für Rechnung des Inhabers von einer dritten, in dem Gewerbschein nicht genannten Person, getrieben werden.

§. 21. Der Gewerbschein berechtigt immer nur, wofern darin nicht eine noch engere Grenze bezeichnet ist, zum Gewerbsbetriebe innerhalb des Bezirks der Regierung, welche ihn ertheilt hat. Soll also die Befugniß daraus noch auf einen andern Regierungsbezirk, oder auf einen Theil desselben ausgedehnt werden; so muß jede betreffende Regierung die Erlaubniß dazu unter dem Gewerbschein besonders vermerken. Innerhalb des Grenzzollbezirks darf überhaupt kein Gewerbe im Umherziehen getrieben werden, wenn nicht der Gewerbschein ausdrücklich die Erlaubniß dazu ertheilt.

§. 22. Auf den Grund des Gewerbscheins darf der Inhaber das darin genannte Gewerbe, jedoch nur in den darin bestimmten Grenzen, nicht allein auf Jahr- und Wochenmärkten, sondern auch außer denselben, letzternfalls aber nur in den nach der Beilage B. des Gewerbsteuergesetzes vom 30sten Mai 1820. zur ersten Abtheilung gehörigen Ortschaften, acht Tage lang, in denen die zur zweiten Abtheilung gehören, vier Tage lang, in denen die zur dritten Abtheilung gehören, zwei Tage lang, und in den zur vierten Abtheilung gehörigen kleinen Städten, Flecken und Dörfern, einen Tag lang treiben. Die Orts-Polizeibehörden können inzwischen diese Fristen aus besondern Gründen verlängern und verengen. Bis zur nächsten Wiederkehr des Hausirers an den nämlichen Ort müssen aber mindestens vier Wochen verstreichen. Hievon sind jedoch die Markttage überhaupt und sodann auch diejenigen Personen ausgenommen, welche mit den im §. 14. No. 1. genannten Waaren handeln, indem diese jeden Ort zu jeder Zeit ungehindert besuchen können.

go więc nigdy komuś trzeciemu pożyczyć, odstąpić lub w iakim bądź zbyć sposobie, albo iakkolwiek nadużyć; niewolno podobnież posiadaczowi patentu mieć przy sobie niewymienioney w nim osoby, chociażby do familii iego należala, ani sprawować procederu na rachunek posiadacza przez trzecią w patencie niewymienioną osobę.

§. 21. Patent, ieżeli nie iest ieszcze bardziey ścieśniony, upoważnia zawsze tylko do sprawowania procederu w obwodzie Regencyi, która go udzieliła. Jeżeli więc prawo z niego ieszcze na drugi obwód regencyiny lub na część onegoż ma być rozciągnionem; powinna każda właściwa Regencya pozwolenie na to pod patentem wyraźnie wymienić. W obwodzie celnym granicznym nie wolno zgoła sprawować procederu krążeniem, ieżeli patent wyraźnie tego niedozwala.

§. 22. Na mocy patentu, właściciel onegoż może wymieniony w nim proceder — iednakże tylko w oznaczonych nim granicach — nie tylko sprawować po iarmarkach i targach, ale też i w innym czasie, w ostatnim zaś razie w miastach według annexu B. do prawa podatku od procederów z d. 30. Maia 1820. do pierwszego oddziału należących, przez ośm dni, w miastach do drugiego oddziału należących, przez cztery dni, w miastach trzeciego oddziału, przez dwa dni, w małych miastach, miasteczkach i wsiach, do czwartego należących oddziału, przez ieden dzień. Władze policyine mieyscowe mogą atoli termina te z szczególnych powodów przedłużać i skracać. Handluiący po domach nie powinien wracać w to samo mieysce naymniéy po czterech tygodniach. Wszakże wyłączone są od tego targi w ogólności, a potém i osoby, wymienionemi w §. 14 No 1. towarami handluiące, które każde mieysce każdego czasu bezprzeszkodnie zwiedzać mogą.

§. 23. Jeder Inhaber eines Gewerbscheins muß denselben beim Umherziehen stets in Urschrift bei sich führen; beglaubte Abschriften desselben sind unzuläſſig und ungültig. Auch muß er sich an jedem Orte, wohin er kommt, vor dem Anfange seines Geschäfts bei der Ortspolizei persönlich melden. (Gesetz vom 30sten Mai 1820. §. 23.) Bei denjenigen Personen, welche mit Lebensmitteln hausiren, (§. 14. No. 1.) bedarf es dieser persönlichen Meldung nur, wenn sie sich ihres Gewerbes wegen länger als einen Tag an dem Orte aufhalten wollen.

§. 24. Die Gastwirthe sind verpflichtet, von Personen, die ein Gewerbe umherziehend betreiben, wenn dieselben über Nacht aufgenommen seyn wollen, sich den Gewerbschein für das laufende Jahr vorzeigen zu lassen, und wenn selbige ihn nicht besitzen, davon der Ortspolizei-Behörde sofort Anzeige zu machen. (Gewerbsteuergesetz vom 30. Mai 1820. §. 24.)

§. 25. Niemals darf eine Person, welche ihr Gewerbe im Umherziehen treibt, in Privathäuser, ohne aufgefordert zu seyn, oder in Gasthöfe, ohne besondere Erlaubniß des Wirths, zu dem Zweck eintreten, um ihre Waaren oder Dienstleistungen anzubieten. Nur Personen, welche durch das Land reisen, um Waarenbestellungen zu suchen, sind hiervon ausgenommen.

(Strafbestimmungen.)

§. 26. Wer umherziehend ein Gewerbe treibt, ohne sich über seine Befugniß dazu mittelst Gewerbscheins für das laufende Jahr ausweisen zu können, hat nicht nur die Jahressteuer im höchsten Satze nachzuzahlen und außerdem den vierfachen Betrag derselben als Strafe zu entrichten, sondern auch überdies die Konfiskation derjenigen Gegenstände verwirkt, die er wegen seines Gewerbes bei sich führt.

Diese Bestimmung ist auch dann zur Anwendung zu bringen, wenn ein solcher Kontravenient Waaren bei sich führt, auf welche nach dem gegenwärtigen Regulativ ein Gewerbschein nicht einmal hätte ertheilt werden dürfen.

§. 23. Każdy posiadacz patentu winien go, chodząc za swym procederem, zawsze mieć przy sobie w pierwopisie; zawierzytelnione przepisy onegoż nie maią mieysca i są nieważne. Winien on także za przybyciem swoiém, nim się weźmie do swego procederu, zgłosić się osobiście do policyi mieyscowéy. (Prawo z dnia 30. Maia 1820. §. 23.) Osoby domuiące z wiktuałami (§. 14. No. 1.) powinny tylko zgłaszać się osobiście, gdy chcą dla procederu swego dłużey nad dzień ieden w mieyscu bawić.

§. 24. Gościnni obowiązani są, od krążących procederników, ieżeli chcą być przenocowani, żądać okazania patentu na rok bieżący, a ieżeli go nie maią, natychmiast donieść o tém zwierzchności policyi mieyscowéy. (Prawo względem podatku od procederów d. 30. Maja 1820. §. 24.)

§. 25. Żadna osoba trudniąca się procederem przez obnoszenie towarów, nie powinna do domów prywatnych, niebędąc wezwana, lub do domów gościnnych, bez wyraźnego pozwolenia gospodarza, wchodzić w celu ofiarowania towarów lub usług. Wyimuią się od tego przepisu tylko osoby, które po kraiu podróżuią szukaiąc zamowień na towary.

(Postanowienia kar.)

§. 26. Kto chodząc od domu do domu trudni się procederem, mimo to, że upoważnienia do tego przez patent procederowy na rok bieżący okazać nie może, nietylko że podatek roczny w naywyższym stopniu zapłaci i poczworną ilość iego iako karę złoży, ale nadto zawinia konfiskacyą przedmiotów, które w procederze swoim ma przy sobie.

Ta kara i wtedy użytą być powinna, kiedy takowy przestępca ma przy sobie towary, na które według teraźnieyszego regulaminu patent nie powinien nawet był być wydanym.

§. 27. Eine gleiche Strafe, nur mit Wegfall der Nachzahlung der Steuer, trifft denjenigen, welcher zwar einen Gewerbschein besitzt, aber ein anderes als das darin genannte Gewerbe treibt, oder andere, als die ihm danach gestatteten Waaren führt.

§. 28. Dasselbe findet statt, wenn der Inhaber des Gewerbscheins den letztern an einen Dritten verleiht, überläßt oder abtritt, oder andern Mißbrauch damit treibt, oder wenn das Gewerbe für Rechnung des Inhabers von einer dritten, in dem Gewerbschein nicht genannten Person getrieben wird. In diesen Fällen trifft die volle Strafe den Inhaber sowohl als den Dritten, und der letzte muß außerdem noch, wie in dem Falle des §. 26., die Steuer nachzahlen; auch muß einer für den andern solidarisch haften.

§. 29. Wer die Vorschrift des §. 25. muthwillig verletzt, hat unfehlbar ein- bis zweitägige Gefängnißstrafe verwirkt.

§. 30. Andere Uebertretungen des gegenwärtigen Regulativs, für welche vorstehend nicht besondere Strafen bestimmt sind, sollen mit einer Geldstrafe von Zehn Silbergroschen bis Zehn Thalern geahndet werden.

§. 31. Wo festgesetzte Geldstrafen wegen Unvermögens nicht vollstreckt werden können, da tritt die verhältnißmäßige Gefängnißstrafe an deren Stelle, und zwar in dem Verhältnisse, daß achttägige Gefängniß- und Fünf Thaler Geldstrafe einander gleich geachtet werden.

§. 32. In den Provinzen, wo das Allgemeine Landrecht und die Allgemeine Gerichtsordnung eingeführt sind, ist über die polizeilichen Straffälle (§§. 29. und 30.) von den respektiven Kreis- oder Stadtpolizeibehörden, jedoch mit Vorbehalt des Rekurses an die Regierung, überall auch mit Vorbehalt der Berufung auf richterliches Erkenntniß, so weit solche nach den Gesetzen statt findet, zu entscheiden.

§. 27. Podobnaż kara, tylko bez opłaty podatku, spotyka tego, który lubo opatrzony w patent, lecz innym procederem się trudni, aniżeli w patencie iest oznaczony, albo inne na towary, nie zaś te które mu według niego są pozwolone.

§. 28. Toż samo ma mieysce, kiedy posiadacz patentu, tenże komu innemu pożycza, oddaie lub odstępuie, albo innego nadużycia z nim się dopuszcza, albo gdy inna iaka w patencie nie wymieniona osoba, trudni się procederem na rachunek właściciela patentu. W takich przypadkach nietylko właściciel patentu, ale też i na iego rachunek handluiąca osoba zupełnéy podlegaią karze, a ostatnia oprócz tego, iak w przypadku §. 26. obiętym podatek zapłacić musi; nadto ieden za drugiego musi wspólnie ręczyć.

§. 29. Kto przepis §. 25. umyślnie przestępuie, zawinił niezawodnie iedno- lub dwudniową karę więzienia.

§. 30. Inne przekroczenia ninieyszego regulaminu, za które poprzednio nie są szczególne kary oznaczone, karą pieniężną od 10 śrebrników aż do dziesięciu talarów karane być maią.

§. 31. Gdzie przepisane kary pieniężne dla ubóstwa spełnione być nie mogą, tam ie stósowna kara więzienia zastąpi, a to w tym stosunku, iż ośmiodniowe więzienie i kara pieniężna pięć talarów wynosząca za równo się uważaią.

§. 32. W prowincyach, gdzie Powszechne Prawo Pruskie i Powszechna Ordynacya Sądowa są zaprowadzone, resp. władze powiatowe lub mieyskie policyine rozstrzygaią występki policyine (§§. 29. i 30.), atoli z zastrzeżeniem rekursu do Regencyi, równie iak odwołania się na wyrok sądowy, ile to według praw ma mieysce.

In denjenigen Provinzen aber, wo das Allgemeine Landrecht und die Allgemeine Gerichtsordnung nicht eingeführt sind, gehet die Festsetzung und Einziehung der Strafen von denjenigen Behörden aus, welche nach den dort bestehenden allgemeinen gesetzlichen Vorschriften über Polizeistrafen zu erkennen, und deren Einziehung zu bewirken haben.

Ueber das Verfahren bei finanziellen Straffällen §§. 26. 27. 28. bestimmt bereits das Gewerbsteuergesetz vom 30. Mai 1820. §. 42.

§. 33. Von jeder Vollstreckung einer aus den §§. 26. 27. und 28. erkannten Strafe soll der Ortsobrigkeit des Kontravenienten von Amtswegen Nachricht gegeben werden, und letztere, sobald ein solcher Straffall bei einem und demselben Kontravenienten zum Drittenmal vorgekommen ist, verpflichtet seyn, davon bei der gewöhnlichen Berichtserstattung über die Erneuerung der Gewerbscheine der Regierung Anzeige zu machen, die Regierung aber alsdann die Befugniß haben, die Erneuerung des Gewerbscheins zu versagen.

§. 34. Von allen Geldstrafen und Konfiskaten erhält der angebende Beamte ein Drittheil.

(Transitorische Bestimmungen.)

§. 35. Personen, welche ein nach diesem Regulativ auch künftig erlaubtes Gewerbe umherziehend, bis zur Publikation desselben vorwurfsfrei getrieben haben, soll die Erlaubniß nicht versagt werden, solches fortzusetzen, wenn sie die erforderlichen persönlichen Eigenschaften (§. 11.) nachträglich nachweisen, wobei jedoch das etwa fehlende Alter (No. 5. daselbst) ihnen nicht entgegen stehen soll.

§. 36. Gehört aber in dem §. 35. gedachten Falle das bisher umherziehend getriebene Gewerbe zu den künftig nicht erlaubten Gewerben: so soll, übrigens unter gleichen Bedingungen, die Fortsetzung nur noch auf sechs Monate, nach Publikation dieses Regulativs, gestattet werden.

W tych zaś prowincyach, gdzie Powszechna Prawo Pruskie i Powszechna Ordynacya Sądowa nie są zaprowadzone, stanowienie i ściąganie kar do tych należy władz, które według istnących tam powszechnych prawnych przepisów, stanowienia względem kar policyinych i ściągania onych prawo maią.

Względem postępowania w razie występków finansowych §§. 26. 27. 28. przepisuie iuż prawo z dnia 28. Maia 1820. §. 42.

§. 33. O każdém spełnieniu zawyrokowaney z §§. 26. 27. i 28. kary, należy z urzędu donieść mieyscowéy zwierzchności kontrawenienta, a ta, skoro takiego występku ieden i tenże sam kontrawenient po raz trzeci się dopuścił, powinna przy zwyczaynym raporcie względem odnowienia patentów procederowych donieść Regencyi, która iest mocną odmówić odnowienia patentu.

§. 34. Z wszystkich kar pieniężnych i konfiskat donoszący urzędnik trzecią część otrzyma.

(Przemiiaiące postanowienia.)

§. 35. Osobom, które według ninieyszego regulaminu i na przyszłość pozwolonym procederem od domu do domu chodząc, aż do ogłoszenia onegoż bez zarzutu trudniły się, nie ma być zabronioném pozwolenie to i nadal, skoro dostatecznie okażą potrzebne do tego przymioty osobiste (§. 11.), przy czém brak prawem przepisanego wieku (No. 5. tamże) nie ma im być na przeszkodzie.

§. 36. Jeżeli zaś w przypadku §. 35tym obiętym proceder dotąd krążeniem sprawowany należy do niedozwolonych w przyszłości procederów: natenczas, pod rownemiż warunkami, trudnienie się nim ieszcze na sześć miesięcy, od czasu ogłoszenia ninieyszego regulaminu, ma być dozwolone.

§. 37. Den sogenannten Lingenschen und andern Packenträgern und Schnittgängern, den Holz-Uhrmachern, Schleifern, Kesselführern und Eisenwaaren- und Leinenhändlern, soll auch ausnahmsweise gestattet werden, die ihnen bisher zugestandenen Gehülfen noch sechs Monate hindurch beizubehalten, aber keine neue anzunehmen, es geschähe denn solches diesem Regulativ (§. 13.) gemäß.

Berlin, den 28. April 1824.

Ministerium des Handels.	Ministerium des Innern und der Polizei.
Gr. von Bülow.	v. Schuckmann.

Ministerium der Finanzen.

v. Klewitz.

§. 37. Ludziom paki noszącym z Lingen i zkąd inąd i mniszarzom, robiącym zegary drewniane, szlifiérzom, naprawaiącym kotły i handluiącym żelazem i płótnem ma być sposobem wyiątku pozwolono trzymać swych dotychczasowych pomocników ieszcze do sześciu miesięcy, lecz nie ma być pozwolono przyimować nowych, chybaby stósownie do §. 13. ninieyszego regulaminu.

Berlin dnia 28. Kwietnia 1824.

Ministerstwo handlu.	Ministerstwo spraw wewnętrznych i policyi.
Hrabia Bülow.	Szukmann.

Ministerstwo finansów.

Klewiz.

(Nro. 874.)

(No. 874.) Allerhöchste Kabinetsorder vom 19. Juni 1824. wegen der den Friedensgerichten im Großherzogthum Posen beizulegenden Befugniß, Handlungen der freiwilligen Gerichtsbarkeit ohne Rücksicht auf den Betrag des Gegenstandes aufnehmen zu dürfen.

Auf den Bericht des Staatsministerii vom 16. d. M. will Ich die Bestimmung im §. 108. der Verordnung vom 9. Februar 1817., welche die Friedensgerichte im Großherzogthum Posen in der Ausübung der freiwilligen Gerichtsbarkeit bei nicht einseitigen Handlungen bis zur Höhe von 200 Rthlr. beschränkt, aufheben, und den Friedensgerichten die Aufnahme der Handlungen freiwilliger Gerichtsbarkeit, ohne Rücksicht auf den Betrag des Gegenstandes, gestatten.

Berlin, den 19. Juni 1824.

Friedrich Wilhelm.

An

das Staatsministerium.

(Nro. 874.) Naywyższy rozkaz gabinetowy z d. 19. Czerwca 1824. względem nadania sądom pokoiu w W. Xięstwie Poznańskiém prawa przyimowania czynności dobréy woli bez względu na ilość przedmiotu.

Przychylaiąc się do przedstawienia Ministeryi Stanu z d. 16. m. b. przepis §. 108. Ustawy z d. 9. Lutego 1817. ograniczaiący Sądy pokoiu w W. Xięstwie Poznańskiém w wykonywaniu dobrowolnéy iurysdykcyi przy nieiednostronnych czynnościach do summy 200 Tal., uchylam i oneż do przyimowania czynności dobréy woli, bez względu na ilość przedmiotu, upoważniam.

Berlin dnia 19. Czerwca 1824.

FRYDERYK WILHELM.

Do

Ministeryum Stanu.